

Eber Ohlsson på hemmaplan i Malmö vid Pildammstornet, som inte blev långlivat som vattentorn men som så många andra vattentorn har fått ny användning. I dag visas här konstutställningar under sommarhalvåret.

Vattentorn är Ebers passion

Han har kartlagt Blekinges reservoarer

Skånska vattentorns-sällskapet – Scania Water Tower Society – är inte riktigt vad det utger sig för att vara. – Jag är faktiskt den ende medlemmen, meddelar vattentorns-entusiasten Eber Ohlsson. Men i det här fallet räcker det långt.

Det blir inte alltid som man planerar. När Eber Ohlsson startade vattentornssällskapet var det något i stil med en VA-historisk förening han tänkte sig. I stället blev det en emansfrörelse.

– Och nu går inte namnet att ändra. Det är alldeles för inarbetat.

Skånska vattentornssällskapet, alias Eber Ohlsson, håller sig med en minst sagt fyllig hemsida – som fyller 15 år i år.

Den har inte heller gått enligt ritningarna.

– Nej, jag hade aldrig tänkt mig att den skulle bli så stor, säger Eber.

– Nu finns där så många vattentorn att om man ägnar fem sekunder åt varje bild tar det 17,5 timmar att gå igenom alla.

Felsatsning i Malmö

De flesta bilder har Eber tagit själv, men bidragen utifrån är många. Eber Ohlsson en auktoritet i vattentornsbranschen med många kontakter.

Han är pensionerad VA-ingenjör och bosatt i Malmö, som för övrigt är en stad med en fascinerande vattentornshistoria, helt i Eber Ohlssons smak.

Vi träffar honom vid Pildammstornet, som är det näst äldsta i staden, byggt 1903.

– Men det var en felsatsning, konstaterar Eber.

Tornet ersatte det gamla vattenverket vid Pildammarna, varifrån man ledde vatten in till centrum. Felet med Pildammstornet var att det var underdimensionerat. Reservoaren på 400 kubikmeter räckte inte långt för den snabbt växande staden.

– Man pumpade och fyllde tornet på nätterna och sedan tömdes det på några timmar.

När tornet byggdes hade också den stora underjordiska Alnarpsströmmen börjat exploateras och nya vattentorn behövdes. Det största i Malmö i dag är tornet i Hyllie.

– Det har en reservoar på drygt 10 000 kubikmeter, vilket motsvarar en vikt på 10 000

Blekingiska vattentorn

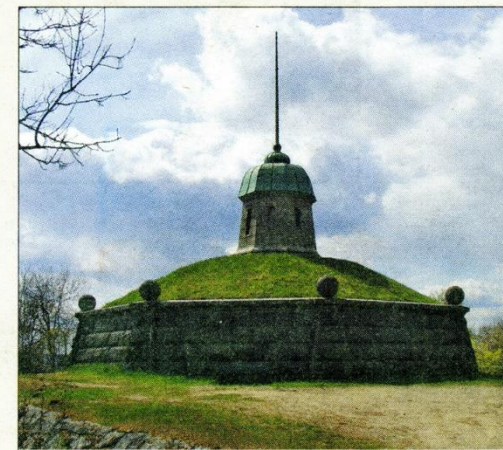

Foto: Lennart Svensson

■ Karlshamns vattentorn finns båda på Pengaberget. Det nya betongtornet från 1967 hade en föregångare i denna markreservoar från 1902, ritad av civilingenjör Johan Gustaf Richert och numera byggnadsminnesförklarad.

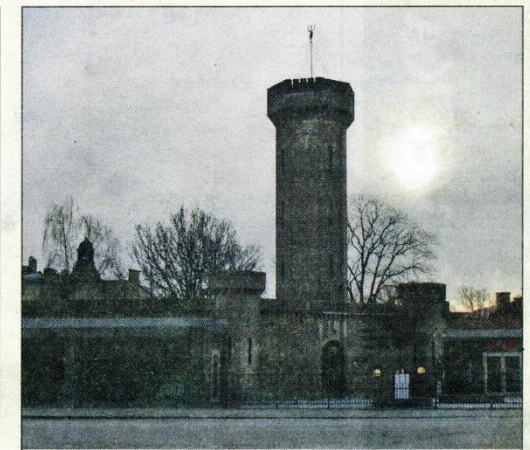

Foto: Lennart Svensson

■ Vattenborgen på Stortorget i Karlskrona är vad experterna kallar ett ståndrör och egentligen inget riktigt vattentorn. Den fantasieggande byggnaden rymmer i dag konstsamlingen Kulenovic Collection och en restaurang.

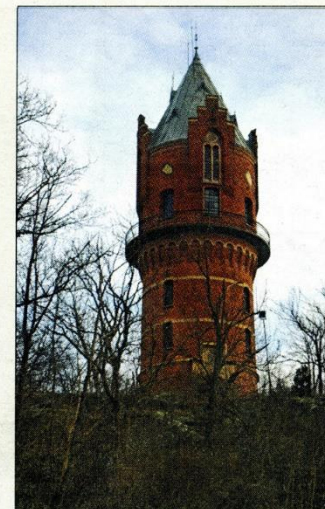

Foto: Lars-Göran Enarsson

■ Ronnebys gamla vattentorn från 1902 är byggt i en stil som ska föra tankarna till medeltiden. Tornet, som rymde 250 kubikmeter vatten, är sedan länge ur bruk. Det köptes nyligen av repartisten Frej Larsson som har sina rötter i Ronneby och ska inreda en musikstudio här.

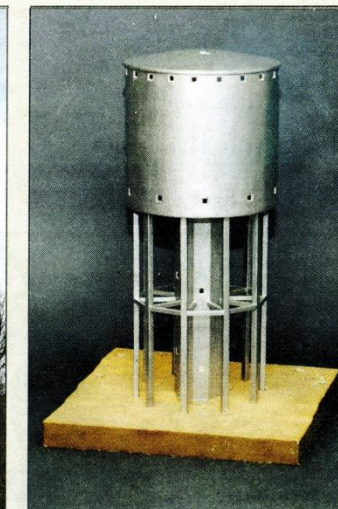

Foto: Blekinge Museum

■ På Bryggareberget står Karlskronas vattentorn, byggt 1938-1939. I dag har det fått ett kronmönster, men från början var det kamuflagefärgat, med tanke på kriget. Det gamla tornet återskapades av modellbyggaren Stig Larsson.

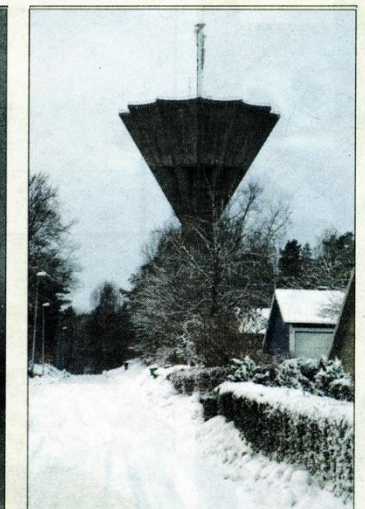

Foto: Peter Nilsson

■ Vattentornet i Bräcke-Hoby hör till den typ som Eber Ohlsson liknar vid en uppochnervänd citruspress på en pelare. Tornet, som rymmer 710 kubikmeter vatten, ritades av arkitekten Lajos Neuhauser och togs i bruk 1968.

ton, berättar Eber och ger så där i förbigående en liten lektion i hållfasthetslära.

Citruspressen i Hoby

På sin vattentornssida har han delat in vattentornen geografiskt med en särskild avdelning för Skåneland, dit också Blekinge räknas. De blekingiska vattentornen har sin givna plats och Eber har fotograferat dem alla.

I boken Svenska vattentorn, som Eber gav ut 2004 tillsam-

mans med Kenneth M Persson, presenteras ett åttiotal vattentorn, varav fyra finns i Blekinge.

– Så man kan säga att landskapet är en smula överrepresenterat, säger Eber.

Men så finns här också några vattentorn som är väl värda att uppmärksamma. Som det medeltidsinspirerade tornet i Ronneby och den uppochnervända "citruspressen" i Bräcke-Hoby. "Däremot finns den säregna Vattenborgen vid Stortorget i

Karlskrona inte med i boken. Det är inget äkta vattentorn, utan vad experterna kallar ett ståndrör, som innehöll vatten för mer tillfällig förbrukning.

25 000 bilder

Ebers intresse stannar inte vid de svenska tornen. Han har rest runt och fotograferat vattentorn på olika håll i Europa och i USA har han varit nio gånger, alltid med vattentorn i blick.

Nu planerar han för en ny

Amerikaresa samtidigt som han katalogiserar sina fotografier – 25 000 bilder på vattentorn och annat VA-relaterat, allt från akvedukter till toalettpappershållare.

Som vanligt råder det full aktivitet i Skånska vattentornssällskapet.

TEXT
Lennart Svensson
lennart@blekingeposten.se

FOTO
Birgitta Parker